

ТАСДИҚ МЕНАМОЯМ

Ректори Донишгоҳи давлатии

Бохтар ба номи Носири Хусрав,

профессор Давлатзода С.Х.

«30» / 03 2020

ХУЛОСАИ

Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав

Диссертатсияи Таваров Дилшодҷон Саидмуродович дар мавзӯи «Раванди ташаккулёбии ҷомеаи иттилоотӣ дар шароити муосир (таҷрибаи Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02. – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ дар кафедраи сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналмилалӣ Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав омода гардидааст.

Дар раванди омода гардидани диссертатсия Таваров Дилшодҷон Саидмуродович унвонҷӯи кафедраи сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналмилалӣ Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав махсуб меёфт. Айни замон ӯ ба ҳайси ассистенти кафедраи мазкур фаъолият намуда истодааст.

Таваров Дилшодҷон Саидмуродович соли 2006 Донишгоҳи давлатии Қўрғонтеппа ба номи Носири Хусравро бо ихтисоси «забони хориҷӣ (англисӣ) хатм намудааст.

Таваров Д.С. дар давраи унвонҷӯӣ имтиҳонҳои номзадиро бомуваффақият супоридааст. Имтиҳони номзадӣ аз фанни забони англисӣ 07.02.2015 бо баҳои 5 (аъло), аз фанни таърих ва фалсафаи илм 10.03.2018 бо баҳои 4 (хуб), аз фанни сиёсатшиносии умумӣ 24.08.2018 бо баҳои 4 (хуб) ва аз ихтисоси 23.00.02. – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ 01.11.2018 бо баҳои 4 (хуб) супорида шудаанд. Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 19.11.2018, №489 ба Таваров Д.С. маълумотнома дар бораи имтиҳонҳои номзадӣ додааст.

Роҳбари илмӣ – Нуриддинов Раҳималихон Шаҳбозович, доктори илмҳои сиёсӣ, профессор, мудири кафедраи муносибатҳои байналхалқии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

Диссертатсияи Таваров Дилшодҷон Саидмуродович дар ҷаласаи васеи кафедраи сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналмилалӣи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав муҳокима гардида, барои ҳимоя тавсия шудааст. Дар раванди муҳокимаи диссертатсия иштирок намуданд: доктори илмҳои фалсафа, профессор Хидирзода М.У., доктори илмҳои таърих, профессор Абдуназаров Х., доктори илмҳои таърих, профессор Гадозода А., номзади илмҳои фалсафа, дотсент Пиров А.К., номзади илмҳои таърих, дотсент Алимов Д.Х., номзади илмҳои сиёсӣ, дотсент Сафарализода Х.К., номзади илмҳои сиёсӣ, дотсент Шамсов Т.И., номзади илмҳои сиёсӣ, дотсент Саидов А.С., номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент Тағойбеков Ҳ.С., муаллими калони кафедра Одинаев Н.Х., ассистентон Ашурзода Ҷ., Пиронов Н., Сайидзода Д.А. ва Разоқов Ҷ.

Кафедраи сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналмилалӣи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав диссертатсияи Таваров Дилшодҷон Саидмуродовичро муҳокима ва баррасӣ намуда, ҳулосаи зеринро пешниҳод намуд:

Диссертатсияи Таваров Дилшодҷон Саидмуродович ба омӯзиши яке аз масъалаҳои муҳимтарини замони муосир бахшида шуда, дар он паҳлуҳои гуногуни ташаккулёбии ҷомеаи иттилоотӣ, истифодаи технологияҳои иттилоотӣю коммуникатсионӣ дар раванди идоракунии давлатӣ ва умуман омилҳои сиёсии рушду инкишофи ҷомеаи иттилоотӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди таҳқиқ қарор дода шудаанд.

Муҳимияти омӯзиши мавзӯ. Марҳила ба марҳила таъмин намудани рушду инкишофи ҷомеа яке аз ҳадафҳои асосии ҳар як мамлакат ба шумор меравад. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон низ бо мақсади паст намудани сатҳи камбизоатӣ, беҳтару хубтар намудани сатҳу сифати зиндагии мардум ва барои ба вучуд овардани ҷойҳои нави корӣ ба масъалаи таъмини рушди соҳаҳои гуногуни мамлакат тавачҷӯҳи махсус зоҳир менамояд. Бояд гуфт, ки дар шароити муосир марҳилаҳои навбатии рушду инкишофи ҷомеа танҳо дар заминаи инфрасохтори иттилоотӣи ташаккулёфта ва истифодаи самараноки технологияҳои иттилоотӣю коммуникатсионӣ ба амал бароварда мешавад. Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки давлатҳои тараққикардаи олам рушду инкишоф ва

пешрафти соҳаҳои гуногуни ҳаёти ҷамъиятии мамлакати худро маҳз дар заминаи истифодабарии технологияҳои иттилоотӣю коммуникатсионӣ таъмин намудаанд. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон низ тӯли ду даҳсолаи охир раванди ташаккулёбии ҷомеаи иттилоотӣ оғоз гардидааст. Вобаста ба сиёсати иттилоотии мамлакат, махсусан вобаста ба рушди технологияҳои иттилоотӣю коммуникатсионӣ ва ташаккулдиҳии инфрасохтори иттилоотии мамлакат як зумра қонунҳо, қарорҳо, концепсияҳо, стратегия ва барномаҳои давлатӣ қабул гардидаанд. Аммо дар мамлакати мо дар самти ташаккулёбии ҷомеаи иттилоотӣ монеаҳои мавҷуданд, ки амалишавии барномаҳо ва стратегияҳои давлатиро ғайриимкон мегардонанд. Бо дарназардошти чунин омил, омӯзиши ҷомеаи иттилоотӣ, раванди ташаккулёбии он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, муайян намудани монеаҳои дар ин самт мавҷудбуда ва ниҳоятан илман асоснок намудани самтҳои афзалиятноки рушди ин навъи ҷомеа хеле зарур мебошад. Муҳимияти омӯзиши мавзӯё боз дар он ифода меёбад, ки марҳилаҳои навбатии рушду инкишофи соҳаҳои гуногуни мамлакат аз сатҳу сифати инфрасохтори иттилоотии мамлакат ва ҷигунагии истифодабарии технологияҳои иттилоотӣю коммуникатсионӣ вобаста мебошад. Бинобар ин, омӯзиш ва таҳқиқи раванди ташаккулёбии ҷомеаи иттилоотӣ дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон иқдоми саривақтӣ буда, барои рушди ояндаи мамлакат хеле муҳим доништа мешавад.

Навоварии илмӣ таҳқиқот. Дар таҳқиқоти мазкур бори аввал дар илмҳои сиёсии ватанӣ омилҳои сиёсии ташаккулёбии ҷомеаи иттилоотӣ мавриди омӯзиш қарор дода шуда, хусусиятҳои инкишофёбии он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нишон дода шудааст. Муаллиф кӯшиш намудааст, ки дар асоси таҳлилу баррасии концепсияҳои илмӣ ва назарияҳои сиёсӣ моҳият, хусусият ва инчунин нишонаҳои муҳимтарини ҷомеаи иттилоотиро нишон диҳад. Дар таҳқиқоти мазкур раванди ташаккулёбии ҷомеаи иттилоотӣ мавриди омӯзиш қарор дода шуда, заминаҳои асосии рушду инкишофи ин навъи ҷомеа ва хусусиятҳои муҳими ин марҳилаи рушду инкишоф муайян карда шудааст. Бояд гуфт, ки агарчанде рушди инфрасохтори иттилоотии мамлакат дар зери таъсири бахши хусусӣ ба амал ояд ҳам, нақши давлат дар таъмини рушду инкишофи ҷомеаи иттилоотӣ хеле калон. Чунин ҳолат дар диссертатсияи мазкур хеле хуб нишон дода шудааст. Бо ин мақсад, муаллиф дар таҳқиқоти худ нақш ва мавқеи давлатро дар ташаккули ҷомеаи иттилоотӣ, инфрасохтори иттилоотии мамлакат, рушди технологияҳои иттилоотӣю

коммуникатсионӣ ва таъмини амнияти иттилоотии кишвар нишон додааст. Дар диссертатсияи мазкур истифодабарии технологияҳои иттилоотию коммуникатсионӣ дар раванди идоракунии давлатӣ низ хеле хуб омӯхта шудааст. Ин аст, ки дар таҳқиқоти мазкур дар мисоли ташаккулёбии ҳукумати электронӣ нақш ва мавқеи технологияҳои иттилоотию коммуникатсионӣ дар раванди идоракунии давлатӣ, пешбурди сиёсати иттилоотӣ ва сиёсати иттилоотонии давлат муайян карда шудаанд. Яке аз муваффақиятҳои асосии муаллиф дар он ифода меёбад, ки ӯ ба масъалаи ташаккулёбии ҷомеаи иттилоотии Тоҷикистон низ тавачҷуҳи махсус зоҳир намудааст. Дар диссертатсия раванди ташаккулёбии инфрасохтори иттилоотӣ ва заминаҳои пайдоиш ва рушду инкишофи ҷомеаи иттилоотӣ дар Тоҷикистон нишон дода шудааст.

Аҳамияти назариявию амалии таҳқиқот. Таҳқиқоти мазкур дар заминаи омӯзиши адабиёти илмӣ ва таҳлили воқеияти сиёсӣ анҷом дода шудааст. Бинобар ин, хулосаю пешниҳодҳои муаллиф барои омӯзиши минбаъдаи ҷомеаи иттилоотӣ маводи илмию назариявӣ маҳсуб меёбад. Сатҳи илмию назариявии таҳқиқот боз дар он ифода меёбад, ки муаллиф дар раванди омӯзиши мавзӯи таҳқиқотӣ методҳои илмии муқоисавӣ, таҳлили системавӣ, функционалӣ, сохторӣ, типологӣ, таҳлил ва таҷзияро ба таври васеъ истифода намудааст. Дар раванди таҳқиқот муаллиф ба концепсияҳои классикӣ ва назарияҳои замони муосир таъя намуда, қонуниятҳои рушду инкишофи ҷомеаи иттилоотиро бо назардошти онҳо муайян намудааст. Инчунин дар диссертатсияи мазкур назарияҳои «постиндустриализм», «ҷомеаи донишгаро», «мавҷи сеюм», «иртиботи оммавӣ», «иқтисоди иттилоотӣ», «ҳукумати электронӣ» ва ғ. ба таври васеъ истифода гардидаанд, ки илмияти таҳқиқотро хеле боло бурдаанд.

Натиҷаҳои таҳқиқот, хулосаҳои илман асоснокшуда ва умуман маводи диссертатсия дар раванди таълими фанҳои сиёсатшиносӣ, амнияти миллӣ, амнияти иттилоотӣ, сотсиология ва антропологияи сиёсӣ метавонанд истифода бурда шаванд. Инчунин натиҷаҳои таҳқиқот барои муҳаққиқоне, ки ба омӯзиши дигаргуниҳои сифатӣ ва равандҳои сиёсии замони муосир машғуланд, аҳамияти илмию назариявӣ доранд. Инчунин хулосаҳои таҳқиқоти мазкурро дар самти таҳияи барномаҳои давлатӣ ва стратегияҳои рушди технологияҳои иттилоотию коммуникатсионӣ истифода намудан мумкин аст.

Эътимоднокии натиҷаҳои бадастомада ва хулосаҳои муаллиф ба воситаи илмияти диссертатсия, методология ва методҳои истифодашуда,

адабиёти илмии истифодашуда ва аз ҷониби муаллиф мустақилона мавриди омӯзиш қарор гирифтани мавзӯи таҳқиқотӣ асоснок карда мешавад. Муаллиф дар ҳамаи марҳилаҳои таҳқиқот иштирок намуда, натиҷаҳои пажӯҳиши худро дар шакли мақолаҳои илмӣ чоп намудааст. Натиҷаҳои асосии диссертатсия дар шаш мақолаи илмӣ ва ду маърузаи муаллиф чоп гардидаанд. Мазмуну мундариҷаи диссертатсия ба талаботи муқарраргардида ҷавобгӯ буда, таҳқиқоти илмии анҷомёфта ба шумор меравад. Автореферати диссертатсия мухтавои асосии таҳқиқоти мазкурро пурра ифода менамояд.

Ҳамин тариқ, Таваров Дилшодҷон Саидмуродович аз ӯҳдаи анҷом додани таҳқиқоти илмӣ баромада, вазифаҳои дар назди худ гузошташударо пурра иҷро намудааст. Диссертатсияи ӯ кори илмию таҳқиқотии мустақилона анҷомдодашуда мебошад, ки дар омӯзиши минбаъдаи ҷомеаи иттилоотӣ ва бартараф намудани монеаҳои дар ин самт мавҷудбуда саҳми арзанда мегузорад. Таҳқиқоти мазкур дар илмҳои сиёсии ватанӣ иқдоми хеле муҳим ба шумор рафта, барои таъмини амнияти иттилоотии мамлакат ва рушди инфрасохтори иттилоотии кишвар аҳамиятнок мебошад.

Дар маҷмӯъ, мазмуну мундариҷаи таҳқиқот, маводи дар диссертатсия истифодашуда, ҷанбаҳои назариявӣю методологии диссертатсия бо ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ мувофиқат менамоянд. Диссертатсия аз рӯи натиҷаҳои назариявӣ ва ҳулосаҳои илмӣ, тавсияҳои амалӣ ва сатҳу сифати таҳияи худ ба талаботи муқаррарнамудани Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар 8 мақолаи илмии муаллиф, аз ҷумла дар 6 мақолаи илмии дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон чопшуда, инъикос ёфтаанд.

ИНТИШОРИ НАТИҶАҲОИ АСОСИИ ТАҲҚИҚОТ

Мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи тавсиянамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Комиссияи олии аттестатсионии Вазорати маориф ва илми Федератсияи Россия чоп шудаанд:

1. Таваров Д.С. Ҷангҳои иттилоотӣ: моҳият ва хусусиятҳои амалишавии онҳо // Ахбори Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи

- А.Баҳоваддинови Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. – 2017. –№2. –С.55-59. ISSN 0235-005X
2. Таваров Д.С. Концепсияҳои классикии ҷомеаи иттилоотӣ // // Ахбори Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А.Баҳоваддинови Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. – 2017. –№3. –С.94-100. ISSN 0235-005X
  3. Таваров Д.С. Истифодаи технологияҳои иттилоотию коммуникатсионӣ асоси ҷомеаи иттилоотӣ (таҳлили соҳаи идоракунии давлатӣ) // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. Қисми 2. –2017. –№2/4. –С.296-300. ISSN 2413-5151
  4. Таваров Д.С. Моҳият ва хусусиятҳои муҳимми ҷомеаи иттилоотӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. Қисми 2. –2017. –№2/5. –С.270-273. ISSN 2413-5151
  5. Таваров Д.С. Ташаккули ҳукумати электронӣ заминаи муҳимми рушди ҷомеаи иттилоотӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. –2018. –№6. –С.252-257. ISSN 2413-5151
  6. Таваров Д.С. Мушкилот ва дурнамои рушди ҷомеаи иттилоотӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. –2018. –№8. –С.264-269. ISSN 2413-5151

Маърӯзаҳои илмӣ

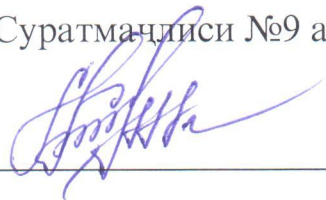
7. Таваров Д.С. Нақши давлат дар ташаккули ҷомеаи иттилоотӣ // Таҳсилот ва илм дар асри XXI: тамоюлоти муосир ва дурнамои рушд: маводи конференсияи байналмилалӣ илмию амалӣ (ш.Душанбе, 1-2 ноябри соли 2018). –Душанбе, 2018. –С.354-356.
8. Таваров Д.С. Баъзе хусусиятҳои ташаккулёбии ҷомеаи иттилоотӣ дар Тоҷикистон // Нақши институтҳои сиёсӣ дар ташаккули ҷомеаи шаҳрвандӣ: маводи конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ-назариявӣ (ш.Душанбе, 12 декабри соли 2018). –Душанбе, 2018. –С. 267-279.

Ҳамин тариқ, диссертатсияи Таваров Дилшодҷон Саидмуродович дар мавзӯи: «Раванди ташаккулёбии ҷомеаи иттилоотӣ дар шароити муосир (таҷрибаи Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ барои ҳимоя тавсия мегардад.

Хулосаи мазкур дар чаласаи васеи кафедраи сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналмилалии Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав 27 марти соли 2020 қабул гардидааст.

Дар чаласаи кафедра 14 нафар иштирок намуданд.

Натиҷаи овоздиҳӣ: тарафдор – 14 нафар, зид – нест, бетараф – нест.
Суратмаҷлиси №9 аз 27 марти соли 2020.

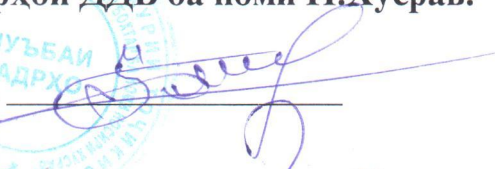
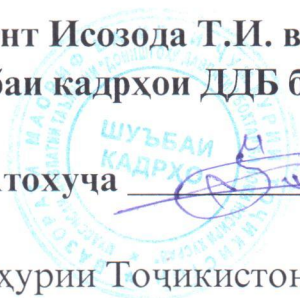
**Исозода Тоҷиддин Исо – номзоди
илмҳои сиёсӣ, дотсент, мудири кафедраи
сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналмилалии
Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Н.Хусрав**

Саидзода Дилшод Саид – котиби чаласа

**Имзои дотсент Исозода Т.И. ва Саидзода Д.С.-ро тасдиқ менамоем.
Мудри шӯъбаи кадрҳои ДДБ ба номи Н.Хусрав.**

Амиршоев Атохуча

735140, Ҷумҳурии Тоҷикистон, вилояти Хатлон,
шаҳри Бохтар, кӯчаи Айни, 67.